

Karš Ukrainā. Dienas ziņu izdevums. 10:00, 03.03.2022.

Pirms nedēļas, ceturtdien 24. februārī, plkst. 5 no rīta pēc vietējā laika, Kijeva pamodās no pirmajiem raķešu sprādzieniem. Drīz pēc tam sekoja vēl daudzi citi gan Kijevā, gan citās Ukrainas pilsētās.

Optimisms kara laikā. Nesenās [socioloģiskā aptaujas rezultāti](#) liecina, ka 88 % ukraiņu uzskata, ka Ukraina spēs atvairīt Krievijas uzbrukumu. Ukrainas pievienošanās NATO atbalsta 76 % ukraiņu, savukārt 86% – Eiropas Savienībai. Atbalsts Ukrainas uzņemšanai Eiropas Savienībā un NATO ir augstākais Ukrainas iedzīvotāju aptaujas vēsturē. Tikai pāris dienu laikā aptuveni 200 miljoni ASV dolāru tika saziesti [Ukrainas Nacionālās bankas kontā](#).

Sarunas. Krievija ir paziņojusi par gatavību vēl vienai sarunu kārtai ar Ukrainu. Tomēr nav ziņu par tās detaļām. Iepriekš prezidents Zeļenskis informēja, ka sarunas būs iespējamās tikai, kad beigsies bombardēšana. Tikmēr Minskā tika manīts bēgļojošais bijušais Ukrainas prezidents Viktors Janukovičs Ukrainas izlūkdienests apgalvo, ka Kremļa vēlas viņu atkal iecelt par "Ukrainas prezidentu". Šāds lēmums drīzāk liecina, ka Krievijai trūkst izpratnes un tā nezina, cik ļoti ukraiņu tauta neieredz Janukoviču.

Starptautiskā sadarbība. Bijusī Lietuvas prezidente Daļa Grībauskaite [aicināja NATO](#) atbalstīt Ukrainu. Viņa uzsvēra, ka lēmums "neiesaistīties konfliktā" ir vājš, ņemot vērā gūtās mācības no konfliktiem Sīrijā, Lībijā, Āfrikā, Dienvidslāvijā un Afganistānā. Tikmēr Vācijas kanclers Olafs Šolcs izslēdz NATO iejaukšanos Ukrainas karā, jo īpaši Vācijas, jo tā jau tagad sniedz gan ekonomisko, gan finansiālo palīdzību. [ANO Ģenerālā asambleja](#) ar 141 valstu atbalstu, pieņēma rezolūciju par Krievijas agresiju pret Ukrainu, aicinot Krievijas valdību nekavējoties pārtraukt agresiju, izvest savu karaspēku un ievērot ANO Hartu. Starptautiskā krimināltiesā (SKT) [sanēma](#) izskatīšanai pieteikumus no 39 valstīm un uzsāka izmeklēšanu par noziegumiem pret Ukrainu.

Drošības informācijas noplūde. Ukrainas izlūkdienestiem ir izdevies atklāt atsevišķus Krievijas spieģus un iegūti kādas Krievijas armijas divīzijas [plānošanas dokumenti](#). Saskaņā ar dokumentiem, Krievija plānoja karu sākt 20. februārī un pabeigt to līdz 6. martam. Ukrainas drošības dienestu vadītāja palīgs tika pieķerts nodevībā. Viņš nopludināja informāciju Krievijas armijai par Ukrainas militārajām vienībām Hersonā un pielāgoja atsevišķas detaļas plānotajā uzbrukumā pilsētas kritiskajai infrastruktūrai. Ivanofrankivskas apgabalā tika aizturēts artilērijas novērotājs par informācijas nopludināšanu par reģionālās lidostas atrašanās vietu pirmajā kara dienā.

Uzbrukumi turpinās. Prezidents Zeļenskis savā ikdienas uzrunā informēja, ka vissarežģītākā situācija pašlaik ir Kijevā, Sumī, Harkivā un dienvidu reģionos, Volnovahā. **Kijevā** Krievijas okupanti sarīkoja vairākus gaisa triecienus. **Enerhodarā**, Zaporīžjas apgabalā vietējie iedzīvotāji [bloķēja](#) ceļu uz Zaporīžjas atomelektrostaciju, neļaujot Krievijas karaspēkam to pārņemt. **Harkivā** aizvadīta vēl viena diena smagās apšaudēs. Raķete 2. martā trāpīja vietējās domes telpās, kā arī Krievijas karaspēks ar aizliegtajiem termobāriskajiem ieročiem iznīcināja Harkivas TV torni. **Izjumā**, Kijevas apgabalā tika [bombardēta](#) naktī, nogalinot 8 personas. **Hersonas** mērs aicinājis izveidot zaļo koridoru, lai evakuētu civiliedzīvotājus un ievainotos. Abas puses ir noslēgušas vienošanos par ierobežojumiem un pārtikas piegādi. **Sumi** [bombardēta](#) agri no rīta, ievainojot 5 cilvēkus, raķete trāpījusi 27. artilērijas brigādes teritorijā, kur atrodas Sumi valsts universitātes militārais departaments un kadetu korpusi. **Cerņihivā** raķete [trāpījusi](#) naftas rūpnīcā, kur atradušās 6 degvielas tvertnes ar 5 000 kubikmetriem degvielas.

Humanitārā krīze. Volnovaha ir uz humanitārās krīzes robežas. 500 sievietes un bērni tika evakuēti pēc tam, kad 5 dienas aizvadīja bez ūdens, elektrības un gāzes apgādes ar pastāvīgiem Krievijas armijas uzlidojumiem. Līdzīga situācija ir Mariupolē, kur vairākās pilsētas apkaimēs nav ūdens apgādes un apgaismojuma. Sarkanais Krusts sniedza humāno palīdzību un piegādāja pārtiku Bučas iedzīvotājiem pēc dienas, kad pilsētā notika aktīvi raķešu uzlidojumi. Vairāk kā 200 cilvēku tika evakuēti no izpostītās ēkas pagraba, pēc divām tur aizvadītām dienām, Borodjankā, Kijevas apgabalā, Krievijas karaspēks slēpj bumbas bērnu rotaļlietās, tās atstājot pilsētā.

Gaisa telpas pārkāpums. Četri Krievijas iznīcinātāji (divi SU27 un divi SU24) [pārkāpa](#) Zviedrijas gaisa telpu austrumos no Gotlandes. Zviedrijas premjers to nodēvējis par nepieņemamu.

Biznesa darījumi. Vairāk nekā 70 starptautiskie uzņēmumi iziet no Krievijas tirgus vai ievērojami ierobežo savu darbību tajā. Starp tiem ir Apple, Audi, Coca Cola, Nestle u.c. ES septiņas Krievijas bankas atvienoja no SWIFT: *VTB, Russia, Otkrytie, Novikombank, Promsvyazbank, Sovcombank* un *VEB.RF*.

Dezinformācija. Krievija turpina iebiedēt iedzīvotājus ar iespējamiem ukraiņu nacistiem un nacionālistiem. Viņi stāsta, ka Ukrainas bruņotās grupas ir piespiedu kārtā aizturējušas vairāk nekā 60 cilvēkus, no kuriem puse ir sievietes un bērni, pagrabā un skolas telpās Mariupolē. Turklāt Krievijas mediji aktīvi izplata mītu, ka Ukraina kā dzīvo vairogu izmanto cilvēkus (precīzāk, ārzemniekus). Viņi apgalvo, ka Ukrainas varas iestādes aizturot lielu Indijas studentu grupu Harkivā, lai izmantotu viņus kā dzīvo vairogu. Krievija arī cenšas slēpt savus reālos zaudējumus karā, ko tā ir uzsākusi. Saskaņā ar Krievijas Aizsardzības ministrijas datiem laikā no 24. februāra līdz 2. martam Ukrainā gājuši bojā tikai 498 Krievijas karavīri. Saskaņā ar Ukrainas bruņoto spēku ģenerālštāba datiem, kopš 24. februāra Krievijas armija zaudējusi 5 840 cilvēkus.

Krievija gatavo *deepfake*, kas ir mākslīgā intelekta radīti video, ar prezidentu Zeļenski, kurš it kā izziņo Ukrainas padošanos. Krievijas parlaments ierosina ieviest jaunus sodu par viltus ziņu izplatīšanu pēc viņu termiņiem. Krievijas parlaments grib apklusināt medijus, lai tie nestāstītu par Krievijas karu pret Ukrainu, bet gan par speciālu militāro operāciju. Dienas laikā Krievijas mediji apgalvoja, ka Krievijas karaspēkam Hersonā izdevies iegūt pilnīgu kontroli.

Stāsti no Ukrainas. Ukraiņi dokumentē savu ikdienas kara pieredzi. Klausieties podkāstu "[The day we survived](#)", stāstus par cilvēkiem, kuri pametuši savas mājas kopš sācijas karš. "[War. Stories from Ukraine](#)" aptver stāstus par ikdienas dzīvi un sajūtām esot bombardētiem.

Statistika:

- Vairāk kā 660 000 cilvēku ir devušies bēgļu gaitās no Ukrainas saskaņā ar ANO informāciju.
- Vairāk kā 15 000 civiliedzīvotāju no bombardēšanas slēpjas Kijevas metro.
- Ukrainas Bruņoto spēku ģenerālštābs paziņoja par Krievijas armijas kopējiem zaudējumiem 2022. gada 3. marta 6:00 (Dati tiek atjaunināti): Karavīri – virs 9000; Tanki – 217; Bruņutransportieri – 900; Lielgabali – 90; Gaisa aizsardzības sistēmas – 11; Gaisa kuģi – 30; Helikopteri – 31; Transportlīdzekļi – 374; MLRS (termobāriskie ieroči) – 60; Kuģi/laivas – 2; Degvielas cisternas – 60; UAV (bezpilota lidaparāti) – 3.

Ukrainas Aizsardzības ministrija izveidojusi [tīmekļa vietni](#), kur tiek publicēta oficiālā informācija par karadarbību un iespējām atbalstīt Ukrainas tautu.

Ikviens rīcība ir svarīga, lai cik maza tā būtu!

- [Aiciniet ES](#) pieņemt likumu, kas palīdzēs Ukrainas bēgļiem.
- Uzziniet un piedalieties sev tuvākajā mītiņā. [Šeit](#) palīgs kā izveidot "Stop Putin" pasākumus. [Sestdien](#) pievienojies gājienā "Kopā par Ukrainu! Kopā pret Putinu!"
- Idejas protestu un mītiņu plakātiem meklē [šeit](#).
- Sazinieties ar politiķiem, lēmumu pieņēmējiem un starptautiskajām organizācijām, aicinot pievienoties Ukrainai deputinizēt pasauli: pārtraukt Putina ietekmi politikā, biznesā, sportā, kultūrā un citās nozarēs!

Paldies par atbalstu Ukrainai! Slava Ukrainai! Slava Ukrainai!

Apskatu sagatavoja Ukrainas NVO pārstāvji un eksperti cilvēku drošības un demokrātijas jautājumos, kuri šobrīd atrodas pilsētās visā Ukrainā. NVO: Institute for political and information research NGO, World of Communities, Kyiv educational center Tolerspace, U-Cycle NGO (Kyiv Cyclists Association), OpenSpace.Works Cooperative. Eksperti: Sofia Oliynyk, Maryana Zaviyska, Sofia Bela (kultūras mantojuma sadaļa), Taras Tymchuk, Marianna Semenyshyn, Uliana Movchan (dezinformācijas bloks).